

МОН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи



Олександр ГРИЩУК

квітень 2022 р.

**ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
за освітньо-професійною програмою
«ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»**

**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»**

**Освітня кваліфікація
Бакалавр з обліку і оподаткування**

Київ – 2022

Програму атестаційного екзамену для атестації випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» галузь знань 07 «Управління та адміністрування» у 2021-2022 навчальному році розроблено кафедрою фінансів, обліку і аудиту.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри фінансів, обліку і аудиту.
Протокол № 8 від 21 квітня 2022 року.

Розглянуто та схвалено на засіданні Вченої Ради факультету менеджменту, логістики та туризму.
Протокол № 7 від 27 квітня 2022 року.

Розглянуто та схвалено на засіданні Науково-методичної ради Національного транспортного університету.
Протокол № 29 від 29 квітня 2022 року.

ЗМІСТ

Загальні положення	4
1 Дисципліна «Бухгалтерський облік»	5
2 Дисципліна «Аудит».....	11
3 Дисципліна «Звітність підприємств»	15
4 Дисципліна «Податкова система»	20
5 Дисципліна «Управлінський облік»	26
6. Дисципліна «Фінансовий облік».....	29
7. Дисципліна «Фінансовий аналіз»	33
Критерії оцінювання досягнення результатів навчання.....	39
Додаток А. Форма білета атестаційного екзамену	42

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Атестаційний екзамен є формою атестації випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» галузь знань 07 «Управління та адміністрування» у 2021-2022 навчальному році. Атестація завершується видачею документа встановленого зразка про присудження здобувачу освітньої кваліфікації «Бакалавр з обліку і оподаткування».

Атестаційний екзамен передбачає оцінювання досягнення результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» для атестації.

Програма атестаційного екзамену для випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» галузь знань 07 «Управління та адміністрування» розроблена кафедрою фінансів, обліку і аудиту на основі цієї освітньо-професійної програми.

Атестаційний екзамен випробування проводиться у письмовій формі з використанням тестових технологій. Процедура проведення атестаційного екзамену може змінюватись у разі несприятливої безпекової ситуації.

Білет атестаційного екзамену містить 14 запитань двох рівнів складності з основних профільюючих дисциплін.

Запитання першого рівня складності (з 1-го по 10-е запитання білета атестаційного екзамену) передбачають вибір студентом відповіді із наведених у білеті 3 варіантів відповіді, з яких тільки один правильний.

Запитання другого рівня складності (з 11-го по 14-е запитання білета атестаційного екзамену) передбачають надання студентом розгорнутої теоретичної відповіді.

Правильний на думку студента варіант відповіді на запитання першого рівня складності студент позначає безпосередньо на бланку білета атестаційного екзамену.

Відповідь на запитання другого рівня складності студент наводить на аркушах для письмової відповіді.

1. ДИСЦИПЛІНА «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»

Предмет і метод бухгалтерського обліку

Поняття господарського обліку, його види: бухгалтерський, оперативний і статистичний.

Сутність бухгалтерського обліку, його особливості. Функції бухгалтерського обліку, вимірники, що застосовуються в обліку. Завдання бухгалтерського обліку.

Предмет бухгалтерського обліку. Історичний характер предмета бухгалтерського обліку.

Об'єкти бухгалтерського обліку: активи (господарські засоби) та пасиви (джерела господарських засобів).

Метод бухгалтерського обліку. Елементи методу бухгалтерського обліку: документація та інвентаризація, рахунки і подвійний запис, оцінка і калькуляція, баланс і звітність. Зв'язок предмету і методу бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський баланс та основи його побудови

Поняття бухгалтерського балансу. Бухгалтерський баланс як засіб узагальненого відображення активів, зобов'язань і капіталу. Будова і зміст балансу: актив і пасив, статті балансу. Тотожність активу і пасиву бухгалтерського балансу та його обґрунтування. Валюта балансу, періодичність його складання та подання. Групування статей балансу та їх оцінка.

Система рахунків та їх класифікація. Подвійний запис

Економічна суть рахунків, їх значення і роль у бухгалтерському обліку. Будова рахунків: дебет, кредит, обороти, залишок (сальдо).

Активні, пасивні рахунки, їх структура. Порядок відображення господарських операцій на рахунках бухобліку та визначення суми дебетових та кредитових оборотів і сальдо по рахунках.

Подвійний запис на рахунках, його обґрунтування і контрольне значення. Взаємозв'язок між рахунками і балансом. Узагальнення даних рахунків у балансі.

Класифікація бухгалтерських рахунків за змістом, призначенням і структурою. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Його призначення, зміст та загальна характеристика.

Кореспонденція рахунків. Бухгалтерські проводки. Синтетичний і аналітичний облік. Види реєстрів аналітичного й синтетичного обліку. Взаємозв'язок синтетичного й аналітичного обліку, його контрольне значення. Поняття про субрахунки, їх роль, значення і порядок використання.

Документація та інвентаризація

Первинне спостереження в обліку. Бухгалтерський документ та його реквізити. Документація, її суть і значення. Матеріальні носії первинної облікової інформації. Порядок і строки зберігання документів.

Класифікація документів, вимоги до їх змісту й оформлення. Порядок прийняття, перевірки та обробки документів. Типізація, стандартизація та уніфікація бухгалтерських документів.

Інвентаризація в системі бухгалтерського обліку: повна, часткова, суцільна, вибіркова. Основні завдання інвентаризації і порядок її проведення. Відображення результатів інвентаризації в бухгалтерському обліку.

Організація бухгалтерського обліку

Реформування системи бухобліку України. Організація бухгалтерського обліку та облікова політика на підприємстві. Порядок ведення бухгалтерського обліку.

Керівництво бухгалтерським обліком на рівні держави, міністерств та відомств, підприємства. Основні нормативні акти, які регулюють побудову та організацію обліку. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в Україні.

Організаційні форми побудови бухгалтерського обліку на підприємстві: централізація облікового процесу, неповна централізація, децентралізація. Облікова політика підприємства, її суть і значення. Основні складові та положення облікової політики.

Облік грошових коштів та виробничих запасів

Банківські рахунки, порядок їх відкриття, переоформлення та закриття. Облік наявності й руху коштів на поточному рахунку в банку.

Форми безготівкових розрахунків та завдання обліку. Документальне оформлення розрахунків і документообіг різних форм безготівкових розрахунків.

Облік касових операцій. Касова книга. Кореспонденція рахунків з обліку готівки. Класифікація і оцінка матеріальних ресурсів.

Оцінка виробничих запасів. Організація обліку виробничих запасів. Дооцінка й уцінка товарно-матеріальних цінностей.

Організація складського обліку. Сортовий облік виробничих запасів на складах, його зв'язок з обліком у бухгалтерії.

Методи обліку і оцінки виробничих запасів: методи Fifo, Lifo, ідентифікованої собівартості, середньозваженої собівартості, оцінки за нормативними затратами, оцінки за цінами продажу.

Документальне оформлення надходження виробничих запасів. Кореспонденція рахунків по обліку виробничих запасів.

Документальне оформлення відпуску й використання виробничих запасів.

Особливості обліку матеріалів, палива, запасних частин, незавершеного виробництва.

Інвентаризація матеріальних цінностей та відображення в обліку її результатів.

Облік праці та її оплати

Класифікація та облік персоналу підприємства. Документальне оформлення руху особового складу.

Склад фонду оплати праці.

Документальне оформлення та облік використання робочого часу. Табельний облік. Методика нарахування заробітної плати персоналу підприємства за відпрацьований і невідпрацьований час. Фонд оплати праці. Індксація та компенсація заробітної плати. Види утримань із заробітної плати та їх облік.

Методика й техніка складання розрахунково-платіжних відомостей. Зведення і розподіл затрат праці та заробітної плати.

Облік розрахунків з персоналом щодо оплати праці. Особливості обліку розрахунків з депонентами.

Кореспонденція рахунків з обліку заробітної плати.

Види відпусток. Облік єдиного соціального внеску.

Облік розрахунків підприємства з постачальниками

Основні поняття поточної заборгованості.

Облік розрахунків з постачальниками й підрядниками за товари, роботи (послуги) без здійснення передплати, з передплатою, без претензій, з претензіями. Характеристика рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками».

Відображення в обліку операцій по надходженню товарів і продукції власного виробництва. Відображення податкового кредиту та податкових зобов'язань по ПДВ.

Облік формування витрат виробництва і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг)

Класифікація витрат та їх вплив на побудову обліку. Загальні принципи організації та методології обліку витрат діяльності.

Склад витрат, які формують собівартість продукції (робіт, послуг).

Загальна схема обліку витрат діяльності підприємства по випуску продукції.

Методи калькулювання собівартості продукції.

Кореспонденція рахунків з обліку витрат на виробництво.

Облік готової продукції, товарів, послуг та їх реалізації

Стадії готової продукції на промисловому підприємстві. Готова продукція, її облік, оцінка.

Кореспонденція рахунків з обліку готової продукції (рах. 26, 27).

Облік реалізації готової продукції (робіт, послуг) (рах. 90, 93, 70, 79). Визначення результатів реалізації за методом нарахувань.

Облік товарів в оптовій та роздрібній торгівлі. Поняття торгової націнки.

Кореспонденція рахунків з обліку товарів.

Облік основних засобів та методи нарахування амортизації основних засобів

Класифікація основних засобів. Оцінка основних засобів. Індксація вартості основних засобів.

Синтетичний і аналітичний облік основних засобів.

Документальне оформлення та облік надходження основних засобів. Особливості оприбуткування основних невиробничих фондів.

Документальне оформлення та облік переміщення та вибуття основних засобів. Амортизація основних засобів. Прямолінійний метод нарахування амортизації. Особливості його застосування.

Метод зменшення залишкової вартості. Метод прискореного зменшення залишкової вартості.

Кумулятивний та виробничий методи нарахування амортизації.

Синтетичний і аналітичний облік амортизації основних засобів.

Нематеріальні активи, їх облік та порядок нарахування амортизації

Види та характеристика нематеріальних активів. Оцінка нематеріальних активів. Індксація вартості нематеріальних активів.

Документальне оформлення надходження, переміщення та вибуття нематеріальних активів.

Синтетичний і аналітичний облік нематеріальних активів. Облік амортизації нематеріальних активів.

Формування та облік власного капіталу

Визначення, оцінка і функції власного капіталу. Різновиди власного капіталу. Призначення статутного капіталу та завдання його обліку.

Облік формування й руху статутного капіталу на державних підприємствах та на підприємствах з недержавною формою власності.

Особливості обліку формування й руху статутного капіталу на підприємствах з іноземними інвестиціями (спільних підприємствах).

Облік поточних та довгострокових зобов'язань

Умови та форми кредитування банком підприємств. Види кредитів.

Державне кредитування підприємств.

Облік короткострокових кредитів банків (рах. № 60).

Облік довгострокових кредитів банків (рах. № 50).

Облік розрахунків з бюджетом

Нарахування податку на прибуток від звичайної діяльності (рах. 981).

Нарахування податку на додану вартість (рах. 6412).

Нарахування акцизного збору (рах. 6413).

Перерахування до бюджету утримань із заробітної плати громадян: податку на доходи фізичних осіб, єдиного соціального внеску.

Особливості складання фінансової звітності підприємств різних форм власності

Поняття про звітність як елемент методу бухгалтерського обліку. Види звітності та її зміст. Внутрішня й зовнішня звітність підприємства. Якісні характеристики фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності.

Бухгалтерський баланс – форма № 1 (П(С)БОУ № 2) – основа бухгалтерської звітності. Залежність структури та змісту балансу від специфіки галузей народного господарства. Стандартизація звітності.

Форма № 2 «Звіт про фінансові результати» (П(С)БОУ № 3), форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів» (П(С)БОУ № 4), форма № 4 «Звіт про власний капітал» (П(С)БОУ № 5).

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та вимоги до фінансової звітності.

Орієнтовні запитання для атестаційного екзамену

Запитання першого рівня складності

1. На яких рахунках обліковується оприходження палива на склад?
2. За яким документом здійснюється облік ПДВ у покупця?
3. За яким документом перераховується військовий збір?
4. Який запис виплаченої депонованої заробітної плати (Дт ___ – Кт ___) є вірним?
5. За яким документом здійснюється перерахування податків у бюджет?
6. Як обліковується податкове зобов'язання?

Запитання другого рівня складності

Запитання для надання розгорнутої теоретичної відповіді

1. Функції бухгалтерського обліку та користувачі облікової інформації.
2. Метод бухгалтерського обліку та його складові.
3. Бухгалтерський баланс як форма фінансової звітності: зміст, структура, призначення.
4. Бухгалтерські рахунки, їх будова, види і призначення.
5. Подвійне відображення операцій на рахунках, його сутність і контрольне значення.
6. Інвентаризація як складова частина облікової політики підприємства, її мета, завдання та види.
7. Облікові реєстри, їх види і класифікація.
8. Рахунки синтетичного і аналітичного обліку та взаємозв'язок між ними.
9. План рахунків бухгалтерського обліку і його характеристика.
10. Характеристика та ознаки класифікації активів підприємства.
11. Ознаки класифікації і характеристика майна підприємства за джерелами утворення і цільовим призначенням.
12. Облік процесу постачання, його економічна сутність і значення. Відображення операцій процесу постачання в системі рахунків бухгалтерського обліку.
13. Форми бухгалтерського обліку, їх відмінні ознаки та історичний розвиток.
14. Загальна характеристика звітності, її сутність, значення та організація в Україні.

15. Облікове і документальне оформлення операцій по надходженню основних засобів.
16. Амортизація (знос) основних засобів: сутність та методи нарахування.
17. Нематеріальні активи: поняття, види та облік.
18. Документальне та облікове відображення операцій по надходженню виробничих запасів.
19. Облік витрат виробничих запасів у виробництві.
20. Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів.
21. Організація процесу придбання товарно-матеріальних цінностей та облік розрахунків з постачальниками.
22. Облік грошових коштів на поточному рахунку в банку.
23. Загальні положення про касу та документальне оформлення касових операцій.
24. Облік розрахунків з підзвітними особами.
25. Облік короткотермінових кредитів банку. Умови та форми кредитування.
26. Порядок нарахування заробітної плати різним категоріям працюючих по тарифних ставках, посадових окладах, відрядних розцінках.
27. Облік розрахунків за податками і платежами.
28. Методологічні засади формування інформації про доходи та фінансові результати діяльності.
29. Порядок формування та облік змін статутного капіталу.
30. Фінансова звітність підприємств: мета складання, склад та зміст форм.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Чинний від 1999-07-16] / Офіційний вісник нормативно-правових актів з митної справи, податків та бухгалтерського обліку. – 1999. – 67 с.
2. Національні стандарти бухгалтерського обліку. Частина 1. П(С)БО 1-25. Основи бухобліку // Все про бухгалтерський облік. – 2011. – № 10. – 25 с.
3. Блакита Г.В. Бухгалтерський облік: практикум : навч. посібник / Г.В. Блакита, Н.О. Ромашевська. – К. : Центр учб. л-ри, 2010. – 151 с.
4. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку : підручник / М.Т. Білуха. – К. : Центр навчальної літератури 2007. – 690 с.
5. Грабова Н.М. Бухгалтерський облік на виробничих і торговельних підприємствах : навч. посібник для студентів вузів / Н.М. Грабова, В.М. Добровольський ; під ред. М.В. Кужельного. – К. : А.С.К., 2012. – 624 с.
6. Завгородній В.П. Бухгалтерський облік в Україні : навч. посібник / В.П. Завгородній. – 4-е вид. доп. – К. : А.С.К., 2012. – 848 с.
7. Легенчук С. Новий підхід до структури бухгалтерського обліку / С. Легенчук // Бухгалтерський облік і аудит. – 2016. – № 10. – С. 23–29.
8. Плиса В.Й. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / В.Й. Плиса, З.П. Плиса. – К. : Каравела, 2010. – 480 с.

9. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. Нагірська . – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 688 с.
10. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підруч. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. / Н.М.Ткаченко. – 2-е вид., перероб. і доповнене. – К. : Алерта, 2007. – 953 с.

2. ДИСЦИПЛІНА «АУДИТ»

Аудит: поняття та місце в системі контролю

Формування системи фінансово-господарського контролю в умовах ринку. Принципи формування системи контролю. Призначення та задачі аудиту. Світова практика по організації аудиту.

Основні положення аудиту. Закон України «Про аудиторську діяльність».

Аудит. Аудиторська діяльність. Зовнішній аудит. Внутрішній аудит. Аудиторська палата. Права та обов'язки аудитора та аудиторської фірми. Сертифікація та ліцензування.

Послуги аудиторських фірм.

Задачі аудитора при проведенні контрольної перевірки: державного підприємства, орендного підприємства, спільного підприємства, власного підприємства.

Визначення кінцевого результату діяльності. Економічні інтереси робітників та власників підприємств. Цільові функції відображення інтересів власників підприємств.

Рекомендації аудитора по вдосконаленню системи управління підприємством.

Організація та регулювання аудиторської діяльності в Україні

Регулювання аудиторської діяльності в Україні.

Саморегулювання - найважливіша умова забезпечення незалежності аудиту.

Суб'єкти аудиторської діяльності: аудитори та аудиторські фірми.

Аудиторська палата України, Спілка аудиторів України, Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, їх повноваження, функції та обов'язки.

Сертифікація аудиторів. Термін чинності сертифікату та підтвердження професійної придатності аудиторів. Порядок отримання та скасування сертифікату.

Поняття стандартів і норм аудиту. Загальні умови проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг. Основні етапи процесу аудиту. Процедура вибору замовника і укладання договору.

Міжнародна регламентація аудиторської діяльності. Основні постулати, як базові пропозиції, послідовні передумови, логічні принципи і необхідні

умови. Міжнародні стандарти аудиту та їх характеристика. Національні нормативи аудиту їх характеристика, застосування.

Планування аудиторської діяльності

Розробка програми аудиту. Основні принципи планування. Особливості розробки плану аудиторської перевірки. Вибір інформаційних джерел. Визначення строків виконання перевірки та виконавців.

Робочі документи аудитора

Поняття робочих документів аудитора. Їх склад. Класифікація робочих документів аудитора. Вимоги до оформлення робочих документів аудитора. Порядок зберігання і використання робочих документів.

Етичний кодекс аудитора та соціальний захист. Формування етичного кодексу аудиторів України. Використання світового досвіду. Соціальний захист аудитора. Союз аудиторів та його роль у забезпеченні соціального захисту аудиторів.

Аудиторський ризик

Аудиторський ризик. Матеріальність помилок та їх рівень. Аудиторський ризик як вимір довіри. Ризик контролю. Спадковий ризик. Детекційний ризик.

Робочі документи аудиту. Визначення робочих документів аудитора. Вимоги до складу та підготовки робочих документів аудитора. Досьє аудитора та його зберігання. Довгострокові документи. Короткострокові документи.

Узагальнення результатів аудиту

Послідовність аудиторської перевірки і вимоги до узагальнення її результатів. Поняття аудиторського звіту. Поняття аудиторського висновку. Основні елементи аудиторського висновку. Види аудиторських висновків. Зміст аудиторських висновків.

Аудит статутного фонду підприємства

Аудит статутного фонду. Особливості формування статутного фонду підприємства з різними формами власності. Перелік звітних форм та документів, що використовуються при аудиторському контролі статутного фонду. Особливості аудиту статутного фонду спільних підприємств. Перевірка аналітичного та синтетичного обліку надходжень до статутного фонду. Основні вимоги до перевірки.

Аудит обігових коштів

Аудит касових операцій. Порядок обліку та облікові документи. Перевірка наявності понадлімітних грошей у касі. Оформлення касових документів. Зберігання цінних паперів та дорогоцінних металів. Аудит витрат на виробництво.

Методи аудиторського контролю. Форми обліку витрат (внутрішні та зовнішні). Визначення витрат, що віднесені на собівартість.

Визначення матеріальних витрат. Оцінка економічної ефективності використання матеріальних запасів.

Аудит розрахунків з державою

Аудит розрахунків з державним бюджетом по податках Відрахування до державного бюджету по видам. Особливості відрахувань. Встановлення порушень по відрахуванню: податку на добавлену вартість, податку на прибуток, акцизного збору, пенсійний фонд та ін. Аудит податку на додану вартість.

Податок на додану вартість та його обрахунок. Облік формування податку на додану вартість. Податкова накладна. Розрахунок податку на додану вартість. Використання методів перевірки. Пільги по податку на додану вартість. Основні помилки та порушення по розрахунках на додану вартість.

Аудит податку на прибуток. Податок на прибуток підприємств. Інформаційна база аудиторської перевірки. Перевірка формування валового доходу. Перевірка формування валових витрат. Перевірка розрахунку прибутку, що підлягає оподаткуванню. Методологія розробки програми перевірки. Основні помилки та порушення при розрахунках по податку на прибуток.

Аудит розрахунків з бюджетними та позабюджетними фондами. Види платежів. Інформаційна база аудиторської перевірки. Аудит розрахунків із соціальними фондами і соціальне страхування, пенсійний фонд. Аудит розрахунків з інноваційним фондом, фондом охорони праці.

Аудит банкрутства підприємства

Аудит банкрутства підприємства.

Основні показники фінансової стійкості підприємства. Основні звітні документи. Методи аудиту фінансового положення підприємства. Співвідношення власних та позикових коштів, співвідношення довго та короткострокових зобов'язань. Показники ліквідності підприємства. Порядок визначення банкрутства підприємства.

Орієнтовні запитання для атестаційного екзамену

Запитання першого рівня складності

1. Причиною виникнення аудиту можна вважати...
2. Термін дії сертифікату не повинен перевищувати...
3. Однією з обов'язкових вимог до аудиторської фірми є...
4. Аудитори мають права на...
5. Що впливає на зміст робочих документів аудитора?
6. Після завершення перевірки робочі документи аудитора залишаються...
7. Санація підприємства – це...
8. Головна функція аудиту – це...
9. Аудит є обов'язковим для...
10. Завдання з надання обґрунтованої впевненості стосовно повного комплексу фінансових звітів, яке аудитор отримує за власною ініціативою замовника, класифікують як...
11. Залежно від тривалості співпраці клієнта з аудитором робочі документи можна розділити на...

12. Основним законодавчим актом, що визначає загальні правові положення аудиторської діяльності, є...

Запитання другого рівня складності

Запитання для надання розгорнутої теоретичної відповіді

1. Зміст фінансово-господарського контролю, його цілі і завдання.
2. Функції фінансово-господарського контролю та аудиту.
3. Сутність аудиту, його місце і значення в економічних відносинах.
4. Зміст і функції аудиторського контролю.
5. Предмет, об'єкти і суб'єкти аудиту.
6. Метод і методичні прийоми аудиту.
7. Міжнародні стандарти аудиту.
8. Класифікація послуг, що надаються аудиторами.
9. Основні відмінності між зовнішнім та внутрішнім аудитом.
10. Відмінність аудиту від ревізії.
11. Регулювання аудиторської діяльності в Україні.
12. Аудитор, його статус та сертифікація.
13. Аудиторська діяльність.
14. Управління аудиторською діяльністю.
15. Основні принципи аудиту та вимоги до нього.
16. Погодження клієнта, договір на проведення аудиту та відповідальність аудиторських фірм.
17. Аудиторський ризик та його складові.
18. Дослідження аудитором можливих порушень.
19. Суть планування та його необхідність в аудиті.
20. Етапи планування.
21. Вивчення системи внутрішнього контролю з метою планування аудиторських процедур.
22. Програма аудиту.
23. Шахрайство та помилки в аудиті.
24. Аудиторські докази, їх класифікація та вимоги до них.
25. Поняття та склад робочих документів аудитора.
26. Класифікація робочих документів аудитора.
27. Порядок зберігання і використання робочих документів аудитора.
28. Суть, структура та види аудиторських висновків.
29. Аудиторський звіт.
30. Клієнти аудиторських фірм і критерії їх вибору.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту (Авторизований доступ) : навч. посіб. / М.П. Войнаренко, Н.А. Пономарьова, О.В. Замазій. – К. : ЦУЛ, 2010. – 488 с.
2. Дмитренко І.М. Аудит (за міжнародними стандартами) : навч. посіб. І.М. Дмитренко. – К. : Кондор, 2013. – 398 с.

3. Немченко В.В. Аудит (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту) (Авторизований доступ) : підручник / За ред. В.В. Немченко, О.Ю. Редько. – К. : ЦУЛ, 2012. – 540 с.
4. Офіційний сайт АПУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apu.com.ua>.
5. Офіційний сайт РМСАНВ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iaasb.org>.
6. Пасько О.В. Міжнародні стандарти аудиту. Методичні рекомендації для самостійної роботи // Пасько О.В., Назаренко І.М. – Суми, СНАУ, 2009. – 27 с.
7. Про аудиторську діяльність : закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
8. Рядська В.В. Аудит : навч. пос. // В.В. Рядська, Я.В. Петраков – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 416 с.
9. Бондар В.П. Удосконалення системи організації аудиторської діяльності в Україні / В.П. Бондар // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 9. – С. 16–19.
10. Миронова Ю. Проблеми розвитку аудиту в Україні [Електронний ресурс] / Миронова Ю. – Режим доступу: <http://conf-cv.at.ua/forum/19-82-1>

3. ДИСЦИПЛІНА «ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ»

Загальні вимоги до фінансової звітності

Характеристика фінансової звітності і вимоги до неї.

Мета та склад фінансової звітності. Якісні характеристики фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності.

Баланс

Актив балансу. Визначення, оцінка та класифікація активів. Особливості оцінки та відображення у балансі необоротних активів.

Пасив балансу. Склад, оцінка та відображення у балансі оборотних активів. Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань. Особливості оцінки та відображення у балансі довгострокових зобов'язань. Склад поточних зобов'язань та їх подання у балансі.

Звіт про фінансові результати

Визначення та оцінка доходів і витрат у Звіті про фінансові результати.

Загальна критерії визначення доходу та витрат. Особливості визначення різних видів доходу від реалізації. Оцінка доходу. Класифікація доходів і витрат у Звіті про фінансові результати. Примітки до Звіту про фінансові результати.

Методика складання Звіту про фінансові результати.

Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду. Визначення економічних елементів операційних витрат.

Звіт про рух грошових коштів

Порядок складання Звіту про рух грошових коштів непрямим методом.

Призначення та структура Звіту про рух грошових коштів. Визначення зміни залишків грошових коштів та їх еквівалентів. Подання інформації про рух грошових коштів в результаті операційної діяльності.

Порядок складання Звіту про рух грошових коштів прямим методом.

Визначення руху коштів внаслідок інвестиційної діяльності. Визначення руху коштів внаслідок фінансової діяльності. Розкриття інформації про рух грошових коштів в примітках до фінансової звітності. Прямий метод визначення руху коштів від операційної діяльності.

Звіт про власний капітал

Складання звіту про власний капітал.

Визначення, визнання, оцінка і функції власного капіталу. Складові власного капіталу. Характеристика статей власного капіталу і порядок їх відображення в балансі. Порядок складання Звіту про власний капітал.

Примітки до фінансових звітів. Консолідована фінансова звітність

Складання приміток до фінансових звітів.

Призначення і склад приміток. Примітки щодо облікової політики. Інші примітки до фінансових звітів.

Складання консолідованої фінансової звітності.

Порядок складання консолідованої фінансової звітності. Вплив змін валютних курсів та інфляції на фінансову звітність в іноземних валютах.

Відображення спільної діяльності підприємств у фінансовій звітності

Фінансова звітність спільних підприємств.

Сутність, види і форми спільної діяльності. Відображення частки спільних підприємств у консолідованих фінансових звітах контролюючого учасника. Розкриття інформації про участь у суспільних підприємствах.

Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва

Визнання суб'єктів малого підприємництва відповідно до чинного законодавства.

Загальні положення фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва. Зміст, форма та порядок заповнення статей Балансу (форма № 1-м). Зміст, форма та порядок заповнення статей Звіту про фінансові результати (форма № 2-м).

Облік доходів і витрат

Поняття доходів і витрат в податковому обліку.

Операційні доходи і витрати: доходи і витрати, пов'язані з реалізацією продукції власного виробництва, а також придбаних товарів; доходи і витрати від реалізації робіт (послуг). Позареалізаційні доходи і витрати.

Порядок складання податкової декларації з податку на прибуток

Складання податкової декларації з податку на прибуток.

Визначення прибутку, який підлягає оподаткуванню. Визначення доходів, собівартості та інших витрат. Порядок нарахування амортизації в податковому обліку. Порядок заповнення податкової декларації з податку на прибуток.

Порядок складання податкової декларації з податку на додану вартість

Основні поняття про податок на додану вартість.

Вимоги щодо реєстрації осіб як платників податку на додану вартість. Об'єкт оподаткування податком на додану вартість. Податкові зобов'язання. Порядок визначення бази оподаткування в разі постачання товарів/послуг. Порядок коригування податкових зобов'язань та податкового кредиту. Розміри ставок податку на додану вартість. Операції, що не є об'єктом оподаткування. Податковий кредит. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або відшкодуванню з Державного бюджету України (бюджетному відшкодуванню), та строки проведення розрахунків.

Складання податкової декларації з податку на додану вартість. Порядок заповнення податкової декларації з податку на додану вартість.

Статистична і спеціальна звітність

Складання статистичної звітності і звітності до органів Пенсійного фонду. Склад статистичної звітності, правила та періодичність її подання. Статистична звітність щодо продукції, її зміст, джерела інформації і порядок подання. Статистична звітність щодо праці, її зміст, джерела інформації і порядок подання. Статистична звітність щодо фінансів підприємства, її зміст, джерела і порядок подання. Статистична звітність щодо зовнішньоторговельної діяльності підприємства, її зміст, джерела і порядок подання. Складання звіту про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів Пенсійного фонду України.

Складання форми 1ДФ.

Порядок складання податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку.

Орієнтовні запитання для атестаційного екзамену

Запитання першого рівня складності

1. Які строки встановлено для подання звітності до пенсійного фонду?
2. Які звіти подає підприємство – юридична особа до податкової по результатах року?
3. За якою ознакою розрізняють статистичну, фінансову, податкову, спеціальну, внутрішньогосподарську звітність?
4. Які підприємства подають річну фінансову звітність?
5. Метою складання фінансової звітності є...
6. Квартальна фінансова звітність подається не пізніше...

7. Звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал, – це...
8. Перед складанням річної звітності на підприємстві проводиться...
9. Чи включається до бази оподаткування єдиним 7 % податком виручка, отримана від реалізації готової продукції на поточний рахунок підприємства, що належить до 6 групи платників податків?
10. Які санкції застосовуються до платників за неподання балансу та форми 2 в установлені строки?
11. З якою періодичністю нумерація податкових накладних повинна знову починатися з одиниці?
12. Підприємство вирішило перейти на спрощену систему оподаткування – сплату єдиного податку за ставкою 7 % (шоста група). Чи потрібно підприємству здійснити зняття з реєстрації як платника з ПДВ?

Запитання другого рівня складності

Запитання для надання розгорнутої теоретичної відповіді

1. Склад і структура річної і поточної звітності в Україні. Загальна характеристика форм звітності.
2. Засоби забезпечення достовірності звітних даних.
3. Підготовка облікових даних для складання звітності.
4. Особливості побудови і змісту фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва.
5. Способи виправлення помилок (перекручень), які допущені у звітах.
6. Принципи побудови і зміст діючої форми балансу підприємства.
7. Характеристика розділів балансу і основних статей кожного розділу. Узгодженість з показниками інших форм звітності.
8. Принципи оцінки статей балансу. Особливості оцінювання та переоцінювання основних статей активу балансу.
9. Особливості відображення в балансі фінансових результатів підприємства.
10. Підготовка облікових даних для складання балансу, методика і техніка заповнення форм балансу.
11. Порядок складання ліквідаційного балансу при банкрутстві підприємства.
12. Структура і зміст Звіту про фінансові результати. Джерела даних для його складання.
13. Особливості складання фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва.
14. Структура і зміст форми «Звіт про рух грошових коштів», джерела інформації для їх складання.
15. Вимоги щодо реєстрації осіб як платників податку на додану вартість.
16. Структура і зміст форми «Звіт про власний капітал». Джерела інформації для її складання.

17. Зміст, структура і порядок складання Декларації про прибуток підприємства.
18. Зміст, структура і порядок складання Податкової декларації з ПДВ.
19. Характеристика основних форм державної статистичної звітності підприємств.
20. Об'єкт оподаткування податком на додану вартість. Податкові зобов'язання.
21. Порядок коригування податкових зобов'язань та податкового кредиту.
22. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або відшкодуванню з Державного бюджету України (бюджетному відшкодуванню), та строки проведення розрахунків.
23. Порядок нарахування амортизації в податковому обліку.
24. Складання звітності до органів Пенсійного фонду.
25. Склад статистичної звітності, правила та періодичність її подання.
26. Статистична звітність щодо продукції, її зміст, джерела інформації і порядок подання.
27. Статистична звітність щодо праці, її зміст, джерела інформації і порядок подання.
28. Статистична звітність щодо фінансів підприємства, її зміст, джерела і порядок подання.
29. Статистична звітність щодо зовнішньоторговельної діяльності підприємства, її зміст, джерела і порядок подання.
30. Складання форми 1ДФ.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Податковий Кодекс України. – Закон України [Чинний від 2010-12-02] / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2010. – 591 с. (Бібліотека офіційних видань).
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Чинний від 1999-07-16] / Офіційний вісник нормативно-правових актів з митної справи, податків та бухгалтерського обліку. – 1999. – 92 с.
3. Національні стандарти бухгалтерського обліку. Частина 1. П(С)БО 1-25. Основи бухобліку // Все про бухгалтерський облік. – 2011. – № 10. – 12 с.
4. Голов С. Бухгалтерський облік та фінансова звітність малих і середніх підприємств / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – №10. – 15 с.
5. Гольцова С.М. Звітність підприємств (фінансова, статистична, консолідована та до фондів соціального та пенсійного страхування) / С.М. Гольцова. – К. : Центр навчальної літератури, 2014. – 292 с.
6. Домбровський В.М. Звітність підприємств : навч.-метод. посібник для самост. вивчення дисц. / В.М. Домбровський – К. : КНЕУ, 2011. – 195 с.
7. Міжнародні стандарти фінансової звітності : офіц. текст: [прийняті Радою з МСБО: станом на 1 січня 2009 р.] – К. : ФПБАУ, 2009. – 325 с.

8. Сахарцева І.І. Основи складання бухгалтерської звітності за вимогами національних стандартів України / І.І.Сахарцева. – Запоріжжя : ЗДІА, 2013. – 768 с.
9. Сторожук Т.М. Звітність підприємств / Т.М.Сторожук. – Ірпінь : НАДПС України, 2015. – 412 с.
10. Чебанова Н.В. Фінансова звітність підприємств / Н.В. Чебанова. – Харків : Фактор, 2006. – 444 с.

4. ДИСЦИПЛІНА «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Теоретичні основи оподаткування

Сутність податків. Функції податків. Фіскальна функція, механізм її реалізації. Податки як основа фінансової бази держави. Регулююча функція. Розподільча та контрольна функції податків. Термінологія оподаткування. Елементи податку: суб'єкт, об'єкт оподаткування, джерело сплати, одиниця оподаткування, податкова ставка і квота. Методи побудови податкових ставок. Тверді і процентні ставки. Види процентних ставок: пропорційні, прогресивні і регресивні, їх комбінації. Проста і складна прогресії оподаткування.

Класифікація податків, її ознаки. Класифікація податків за економічним змістом об'єкта оподаткування: податки на доходи, майно, споживання та ресурсні (рентні) платежі. Класифікація за ознакою органів державної влади, які їх встановлюють: загальнодержавні і місцеві податки. Класифікація податків в залежності від способу їх стягнення - розкладні і окладні податки. Прямі і непрямі податки: їх характеристика та економічний зміст. Види прямих податків: реальні та особисті. Регулюючий механізм окремих видів прямих податків. Види непрямих податків. Переваги та недоліки прямих й непрямих податків, їх місце в податковій системі.

Податкова система

Податкова система. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Структурна побудова податкової системи. Податкова система України, основні етапи її становлення. Склад та структура податкової системи України, законодавчі акти, що її регламентують. Державна податкова служба України. Законодавство України про податкову службу. Організаційна структура та функції органів державної податкової служби в Україні. Права і відповідальність працівників органів державної податкової служби. Облік платників і надходжень податків. Відповідальність платників за своєчасність і правильність розрахунків з бюджетом і за подання декларацій.

Податкова політика

Податкова політика: поняття податкової політики та її напрямки. Фактори, що визначають напрямки і характер податкової політики. Принципи оподаткування: класичні принципи оподаткування А.Сміта та сучасні принципи побудови податкової системи України, їх реалізація. Податкове навантаження: загальна характеристика, методи розрахунку, аналіз його рівня.

Ідеали оптимального оподаткування: економічна ефективність і соціальна справедливість. Податки як інструмент фінансового регулювання розвитку суспільства. Рівноцінність в оподаткуванні різних суб'єктів.

Податок на доходи фізичних осіб

Основні принципи побудови податку на доходи фізичних осіб. Елементи податку. Категорії суб'єктів та об'єктів оподаткування, режими оподаткування різних категорій. Оподаткування доходів, одержаних за основним місцем роботи і прирівняних до них доходів. Особливості визначення об'єкту оподаткування та формування бази оподаткування: суми виплат, що не включаються до сукупного річного оподатковуваного доходу; суми виплат, на які зменшується дохід з метою оподаткування. Ставки податку. Особливість визначення суми податкового окладу. Особливості оподаткування доходів, одержаних не за місцем основної роботи та прирівняних до них доходів. Річний перерахунок сум прибуткового податку: порядок, алгоритм та терміни проведення, документальне оформлення річних перерахунків. Особливості оподаткування доходів нерезидентів та негромадян -резидентів України.

Декларування доходів фізичних осіб. Категорії платників, що зобов'язані декларувати свої доходи. Форми податкових декларацій в Україні, їх структура. Порядок їх заповнення та терміни подання для різних категорій платників.

Податок на прибуток підприємств

Поняття про дохід і прибуток та порядок їх обчислення. Корпоративний прибутковий податок як основний вид особистого прямого оподаткування юридичних осіб: світовий досвід. Роль і значення податку у формуванні доходів бюджетів, регулюванні доходів підприємств різних форм власності, стабілізації економіки і грошового обігу. Склад платників податку. Податок на прибуток підприємства: економічний зміст та сутність. Платники податку. Об'єкт оподаткування. Амортизація та амортизаційна політика. Порядок обчислення амортизаційних відрахувань.

Оподаткування окремих категорій платників податку: банківських і страхових організацій, підприємств з іноземними інвестиціями та нерезидентів, неприбуткових організацій, відокремлених підрозділів (філій). Камеральна перевірка звітів і балансів, податкових декларацій і розрахунків податків на доходи платників різних форм власності та організаційно-правових форм; фінансові і адміністративні санкції за порушення вимог законодавства щодо оподаткування прибутку.

Збір за першу реєстрацію транспортного засобу

Збір за першу реєстрацію транспортного засобу: загальна характеристика. Економічна сутність оподаткування транспортних засобів в Україні. Нормативно-правова база, якою регулюється оподаткування власників транспортних засобів та інших самохідних машин та механізмів. Суб'єкти та об'єкти оподаткування. Класифікація об'єктів оподаткування відповідно до чинного законодавства України. Предмети оподаткування для різних видів

транспортних засобів. Система ставок податку. Алгоритм обчислення та сплати податку до бюджету. Терміни сплати податку. Пільги та порядок їх надання.

Плата за землю

Економічна сутність оподаткування землі в Україні. Нормативно-правова база, якою регулюються земельні відносини в Україні. Плата за землю в Україні та її форми: земельний податок та орендна плата. Суб'єкти та об'єкти оподаткування. Класифікація земельних ділянок з метою оподаткування. Предмет оподаткування. Система ставок земельного податку та їх диференціація в залежності від класифікації земельних ділянок. Пільги з плати за землю. Організація обліку суб'єктів оподаткування платою (податком) за землю. Кадастровий метод обліку об'єктів оподаткування.

Мито

Економічний зміст мита. Мито як складова податкової системи держави та інструмент тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Митна політика держави. Види мита. Елементи мита: суб'єкт, об'єкт, база оподаткування, ставки. Особливості визначення бази оподаткування – митної вартості. Види ставок мита (адвалерні та специфічні; повні, пільгові та преференційні). Порядок обчислення мита та алгоритм розрахунку.

Специфічні акцизи (акцизний податок)

Суть і значення акцизного податку. Визначення оподатковуваного обороту. База оподаткування для адвалерного та специфічного оподаткування. Пільги. Характеристика ставок акцизного податку: адвалерні та специфічні ставки. Порядок обчислення. Формування цін з ПДВ і акцизним податком, обчислення акцизного податку, складання розрахунків.

Порядок обчислення акцизного податку з імпортованих товарів. Строки сплати в бюджет і звітність платників. Порядок маркування алкогольних та тютюнових виробів марками акцизного податку. Контроль органів державної податкової служби за платниками акцизного податку. Відповідальність платників за порушення порядку обчислення і сплати у бюджет акцизного податку.

Універсальні акцизи (податок на додану вартість)

Економічна природа і значення податку на додану вартість в забезпеченні доходної частини бюджету. Закон України «Про податок на додану вартість». Платники ПДВ. Об'єкт оподаткування і порядок його визначення. Визначення оподатковуваного обороту. Пільги по податку, порядок їх надання, ставки податку. Порядок обчислення ПДВ і терміни сплати в бюджет: податкове зобов'язання та податковий кредит; дата виникнення податкового зобов'язання. Порядок ведення обліку податку та складання розрахункових і відвантажувальних документів. Податковий облік ПДВ. Книги обліку придбання та продажу товарів (робіт, послуг). Податкова накладна. Відповідальність платників за неправильне обчислення та несвоєчасну сплату податку в бюджет.

Екологічний податок

Економічна суть та значення екологічного податку. Елементи оподаткування екологічним податком. Платники податку та податкові агенти. Об'єкт та база оподаткування. Порядок обчислення та сплати екологічного податку. Особливості нарахування екологічного податку платниками, які здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферу пересувними джерелами забруднення.

Місцеві податки та збори

Економічна суть та значимість місцевого оподаткування. Податок з реклами: загальна характеристика та порядок розрахунку. Комунальний податок: загальна характеристика та порядок розрахунку. Особливості застосування місцевих зборів, розрахунок та система ставок. Роль місцевих податків в доходах місцевих територіальних бюджетів, порядок сплати і перерахування до місцевого бюджету податків, зборів (обов'язкових платежів).

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Економічна сутність та значення єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Елементи оподаткування єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Характеристика фондів соціального страхування, порядок формування їх доходної частини, особливості створення та завдання. Система ставок внесків для юридичних і фізичних осіб.

Спрощена система оподаткування

Економічна суть спрощеної системи оподаткування. Особливості застосування єдиного податку для суб'єктів господарювання – фізичних осіб. Особливості застосування єдиного податку для юридичних осіб. Обмеження щодо переходу на спрощену систему оподаткування. Фіксований сільськогосподарський податок: загальна характеристика, особливості нарахування та застосування.

Рентні та ресурсні платежі

Платежі за спеціальне використання лісових ресурсів. Плата за спеціальне використання водних ресурсів. Інші доходи бюджетів. Відрахування на геологорозвідувальні роботи та платежі за спеціальне використання надр.

Орієнтовні запитання для атестаційного екзамену

Запитання першого рівня складності

1. Законодавчо встановлений розмір податку на одиницю оподаткування – це...
2. Сукупність заходів держави в сфері побудови податкової системи і мобілізації податків до бюджету – це...
3. Фізичний або вартісний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання, – це...

4. Функціями податків є...
5. Метод стягнення податку, за якого сплата податку здійснюється безпосередньо при оплаті доходу платника, називається...
6. Яка чисельна одиниця виміру об'єкта оподаткування, до якої встановлюються податкові ставки?
7. Майно, товари, дохід, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), з наявністю яких у платника виникає податкове зобов'язання, – це...
8. Ставка податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється у відсотковому або кратному відношенні до одиниці вартісного виміру бази оподаткування, називається...
9. Ставка податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється як фіксована величина стосовно кожної одиниці виміру бази оподаткування, називається...
10. У чому полягає сутність методу стягнення податків, при якому платник податку сплачує його частками протягом усього податкового періоду?

Запитання другого рівня складності

Запитання для надання розгорнутої теоретичної відповіді

1. Суть податків та характеристика їх функцій.
2. Елементи оподаткування, їх характеристика.
3. Принципи оподаткування, суть та загальна характеристика.
4. Основні завдання та напрями реформування податкової системи.
5. Структура податкової системи України.
6. Суть податкової політики держави та характеристика її принципів.
7. Податкове навантаження, суть та показники вимірювання.
8. Класифікація податків.
9. Податок на доходи фізичних осіб, об'єкти та суб'єкти оподаткування.
10. Податок на доходи фізичних осіб, загальна характеристика, порядок розрахунку.
11. Податкова соціальна пільга в оподаткуванні доходів фізичних осіб.
12. Податкова знижка в оподаткуванні доходів фізичних осіб.
13. Податок на прибуток підприємств, об'єкти та суб'єкти оподаткування.
14. Податок на прибуток підприємств, загальна характеристика, порядок розрахунку.
15. Податок на додану вартість, об'єкти та суб'єкти оподаткування.
16. Податок на додану вартість, загальна характеристика, порядок розрахунку.
17. Пільгові режими в оподаткуванні податком на додану вартість.
18. Акцизний податок, об'єкти та суб'єкти оподаткування.
19. Акцизний податок, загальна характеристика, порядок розрахунку.
20. Мито, об'єкти та суб'єкти оподаткування.
21. Мито, загальна характеристика, порядок розрахунку.
22. Плата за землю, об'єкти та суб'єкти оподаткування.
23. Плата за землю, загальна характеристика, порядок розрахунку.

24. Збір за першу реєстрацію транспортного засобу, загальна характеристика.
25. Загальна характеристика місцевих зборів.
26. Єдиний податок для юридичних осіб, загальна характеристика.
27. Єдиний податок для фізичних осіб, загальна характеристика.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
2. Митний Кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
3. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
4. Закон України «Про Митний тариф України» від 19.03.2013 № 584-VII. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
5. Жернаков М.В. Реформування податкової системи: вихідні орієнтири [Електронний ресурс] / М.В. Жернаков // Форум права. – 2015. – № 1. – С. 104–109. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2015_1_18.pdf
6. Мінкович В.Т. Реформування податкової системи України як необхідна умова для розбудови провідної держави [Електронний ресурс] / В.Т. Мінкович, В.В. Свадеба // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка. – 2015. – Вип. 1(1). – С. 224–226. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvuuec_2015_1\(1\)_55.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvuuec_2015_1(1)_55.pdf)
7. Наповнення бюджету шляхом удосконалення акцизної політики в Україні [Електронний ресурс] // Моніторинг біржового ринку. – 2014. – № 7. – С. 28–31. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/mbr_2014_7_6.pdf
8. Сіташ Т.Д. Непрямі податки в податковій системі України [Електронний ресурс] / Т.Д. Сіташ // Економічний форум. – 2015. – № 2. – С. 313–317. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecfor_2015_2_51.pdf
9. Тищенко В.М. Пріоритетні напрямки податкової політики держави [Електронний ресурс] / В.М. Тищенко // Водний транспорт. – 2015. – Вип. 1. – С. 148–152. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vodt_2015_1_26.pdf
10. Ямко П.Ю. Основні напрями вдосконалення механізму оподаткування прибутку підприємств в Україні на сучасному етапі розвитку світової економіки / П.Ю. Ямко // Економічний часопис-XXI. – 2016. – № 11. – 21 с.

5. ДИСЦИПЛІНА «УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

Основи побудови управлінського обліку

Сутність бухгалтерського внутрішньогосподарського обліку. Принципи побудови обліку. Фактори, які впливають на побудову обліку: вид діяльності, галузь (підгалузь) діяльності, вид продукції, організаційна структура

підприємства, метод калькуляції собівартості продукції, взаємозв'язок внутрішньогосподарського обліку з фінансовим обліком. Користувачі внутрішньогосподарського обліку. Комерційна таємниця.

Загальна організаційна побудова внутрішньогосподарського обліку та його зв'язок з вимогами менеджменту конкретного підприємства.

Класифікація затрат в системі внутрішньогосподарського обліку

Затрати, що включаються, та ті, що не включаються у собівартість продукції (виробів, послуг, робіт) господарської діяльності. Затрати прямі та непрямі по відношенню до виду галузі діяльності, виду продукції. Змінні та сталі затрати. Визначення калькуляційних статей затрат на підприємстві. Зв'язок обліку затрат у фінансовому та внутрішньогосподарському обліку.

Системи побудови управлінського обліку

Підходи до побудови бухгалтерського внутрішньогосподарського обліку затрат на виробництво. Класифікація систем обліку затрат та доходів різних видів діяльності.

Виробнича діяльність

Фактори, які впливають на побудову обліку виробничої діяльності та центри затраті центри відповідальності. Методика і техніка визначення центрів затрат та центрів відповідальності на конкретному підприємстві. Вибір варіанту побудови внутрішньогосподарського обліку діяльності: ненормативний, нормативний.

Побудова обліку за методом повних затрат у собівартості продукції

Методика відбору центрів затрат та центрів відповідальності. Розробка робочого плану рахунків обліку затрат та доходів. Облік прямих матеріальних затрат та затрат на оплату праці. Облік непрямих затрат в складі повних затрат. Порядок відображення окремих непрямих затрат у собівартості продукції та виду діяльності, галузі, підгалузі. Методика обчислення фактичної собівартості продукції за повними затратами. Контроль та аналіз повних затрат. Загальна характеристика нормативного методу. Побудова нормативного методу: норми, нормативи, нормативні калькуляції. Особливості відбору центрів затрат та центрів. Особливості розробки робочого плану рахунків. Особливості побудови обліку прямих затрат при нормативному методі. Особливості побудови обліку непрямих затрат при нормативному методі.

Побудова внутрішньогосподарського обліку комерційної діяльності

Фактори, які впливають на побудову внутрішньогосподарського обліку комерційної діяльності. Центри затрат, центри відповідальності. Вибір варіанту побудови обліку затрат комерційної діяльності. Розробка робочого плану рахунків. Облік прямих матеріальних затрат, затрат на оплату праці, затрат на страхування. Облік непрямих затрат. Порядок віднесення непрямих затрат на види діяльності. Методика обчислення собівартості продукції комерційної діяльності. Контроль та аналіз затрат комерційної діяльності. Особливості побудови нормативного обліку затрат комерційної діяльності. Вибір центрів

затрат та центрів відповідальності. Розробка робочого плану рахунків. Методика обліку прямих та непрямих затрат. Методика обчислення фактичної собівартості продукту; комерційної діяльності (послуги), контроль та аналіз затрат та доходів.

Орієнтовні запитання для атестаційного екзамену

Запитання першого рівня складності

1. Якщо загальний маржинальний дохід зменшується на певну величину, то операційний прибуток підприємства...
2. Коефіцієнт маржинального доходу – це...
3. Підприємство досягає критичної точки, коли...
4. Як впливає збільшення обсягу діяльності підприємства на змінні витрати?
5. Запас фінансової міцності визначається як різниця між...
6. Як розраховується маржинальний дохід?

Запитання другого рівня складності

Запитання для надання розгорнутої теоретичної відповіді

1. Сутність, завдання та функції управлінського обліку.
2. Основні підходи до побудови Плану рахунків фінансового та управлінського обліку.
3. Схеми організації управлінського обліку за різних систем обліку.
4. Визначення пропорційних, дегресивних та регресивних витрат.
5. Загальнооблікова та управлінська класифікація витрат діяльності.
6. Системи обліку витрат і доходів на рахунках управлінського та фінансового обліку.
7. Поведінка витрат у разі зміни обсягу діяльності.
8. Маржинальний дохід та маржинальна собівартість.
9. Характеристика і сфера застосування позамовного методу обліку витрат і калькулювання.
10. Відмінності між фінансовим та управлінським обліком.
11. Характеристика і сфера застосування попередільного методу обліку витрат і калькулювання.
12. Відмінності між методами обліку й калькулювання повної собівартості продукції та неповної собівартості.
13. Методика і техніка калькуляційних розрахунків.
14. Особливості інтегрованої моделі побудови Плану рахунків фінансового та управлінського обліку.
15. Характеристика методу однорідних секцій і методу нормативного розподілу постійних витрат.
16. Відмінності між нормативним методом обліку витрат й калькулювання та стандарт – кастинг.
17. Сутність і організація обліку витрат за методом стандарт-костинг.

18. Особливості автономного підходу до побудови Плану рахунків фінансового та управлінського обліку.
19. Сутність і організація обліку витрат за методом директ-костинг.
20. Відмінності визначення фактичної собівартості продукції за нормативним методом від порядку, який застосовується за іншими методами.
21. Організація обліку витрат за нормативного методу.
22. Сутність коефіцієнта запасу міцності.
23. Методика і техніка обліку відхилень від норм.
24. Особливості розвинутого директ-косту, його переваги і можливості.
25. Предмет та метод управлінського обліку.
26. Визначення точки критичного обсягу продаж.
27. Принципи та функції управлінського обліку.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» від 11.05.2000 з наст. зм. і доп.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 року № 318.
3. Добровський В.М., Гнилицька Л.В., Коршикова Р.С. Управлінський облік : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – КНЕУ, 2015. – 235 с.
4. Партин Г.О., Загородній А.Г. Управлінський облік : навч. посіб. – 2-е вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2007. – 303 с.
5. Атамас П.Й. Управлінський облік : навч. посіб. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 440 с.
6. Данилюк М.О., Лещій В.Р. Управління витратами на промислових підприємствах : наук.-практ. посіб. – Івано-Франківськ : ПП «Супрун», 2006. – 172 с.
7. Лень В.С. Управлінський облік : навч. посіб. – 2-е вид., випр. – К. : Знання-Прес, 2006. – 317 с.
8. Національні стандарти бухгалтерського обліку. Частина 1. П(С)БО 1-25. Основи бухобліку // Все про бухгалтерський облік. – 2011. – № 10. – 25 с.
9. Партин Г.О., Загородній А.Г., Ясінська А.І. Управлінський облік : навч.-метод. посіб. – К. : Знання, 2014. – 235 с.
10. Турило А.М., Кравчук Ю.Б., Турило А.А. Управління витратами підприємства : навч. посіб. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 120 с.

6. ДИСЦИПЛІНА «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК»

Основи фінансового обліку

Поняття фінансового обліку і його роль у системі управління. Місце фінансового обліку у загальній системі господарського обліку. Види

бухгалтерського обліку. Місце фінансового обліку в інформаційній системі бухгалтерського обліку.

Поняття фінансової звітності. Користувачі фінансової звітності та їх інформаційні потреби. Зміст фінансової звітності та її якісні характеристики. Відображення господарських операцій у фінансовому обліку. Типи змін у статтях балансу викликані господарськими операціями. Відображення господарських операцій на рахунках.

Організація фінансового обліку на транспортних підприємствах різних форм власності.

Облік необоротних активів та запасів

Поняття необоротних активів, їх загальна характеристика. Основні засоби, їх класифікація та оцінка.

Облік амортизації транспортних засобів. Облік витрат на ремонт транспортних засобів. Облік переоцінки основних засобів на прикладі транспортних засобів. Синтетичний облік дооцінки та уцінки транспортних засобів. Синтетичний облік операційної оренди майна. Облік імпорту ресурсів. Облік придбання матеріальних оборотних ресурсів через підзвітну особу.

Особливості обліку паливо-мастильних матеріалів для автомобілів.

Облік фінансових активів, інших активів і операцій в іноземних валютах

Економічна суть, значення грошей та завдання їх обліку. Облік касових операцій. Контроль за дотриманням косої дисципліни. Облік розрахунків з підзвітними особами.

Рахунки в банку, порядок їх відкриття. Облік операцій за поточними та іншими рахунками в банку. Особливості обліку операцій в іноземній валюті. Поняття та класифікація фінансових інвестицій. Первісна оцінка та облік придбання фінансових інвестицій. Облік фінансових інвестицій методом участі в капіталі. Визначення, класифікація та визнання дебіторської заборгованості. Облік довгострокової дебіторської заборгованості. Облік дебіторської заборгованості за транспортними послугами. Облік дебіторської заборгованості, забезпеченої векселем. Резерв сумнівних боргів. Методи нарахування резерву сумнівних боргів. Синтетичний облік резерву сумнівних боргів.

Облік капіталу та зобов'язань.

Поняття власного капіталу та його складові. Зміст та призначення статей власного капіталу. Порядок формування статутного капіталу на транспортних підприємствах.

Облік формування статутного капіталу. Облік збільшення статутного капіталу. Облік зменшення статутного капіталу. Облік нерозподіленого прибутку та резервного капіталу. Облік додаткового та інших видів капіталу на транспортних підприємствах. Облік забезпечень наступних витрат і платежів.

Облік кредитів банку. Види кредитів, порядок їх надання, документальне оформлення та об'єкти кредитування. Облік довгострокових та короткострокових кредитів банку.

Поняття облігації, їх класифікація та характеристика. Облік зобов'язань за випущеними короткостроковими та довгостроковими облігаціями. Сутність безготівкових розрахунків на транспортних підприємствах. Види безготівкових розрахунків.

Поняття платіжного доручення. Як і де використовується даний метод розрахунків. Умови та порядок проведення розрахунків за акредитивами. Види акредитивів. Вексельна форма розрахунків. Класифікація векселів. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків. Порядок проведення заліку взаємної заборгованості.

Поняття про заробітну плату. Види, форми й системи оплати праці. Складові основної та додаткової заробітної плати. Облік нарахованої заробітної плати. Форми виплати заробітної плати на транспортних підприємствах та порядок виплати заробітної плати за ними.

Облік формування фінансових результатів та розподіл прибутку.

Економічний зміст і класифікація витрат за видами діяльності. Витрати діяльності підприємства згідно з П(С)БО 16 «Витрати».

Облік витрат діяльності. Облік доходу від реалізації вантажних автотранспортних послуг. Складові виручки від перевезень вантажів. Облікові документи. Тарифи на вантажні перевезення. Облік доходу від реалізації пасажирських автотранспортних послуг. Складові виручки від перевезень пасажирів. Облікові документи. Тарифи на пасажирські перевезення. Облік собівартості реалізованих транспортних послуг. Порядок приєднання загальноновиробничих витрат до прямих.

Поняття фінансового результату. Порядок виявлення фінансового результату діяльності підприємства за видами діяльності. Синтетичний облік виявлення фінансового результату від операційної діяльності. Облік податку на прибуток. Валовий дохід. Валові витрати. Облік використання прибутку.

Фінансова звітність та порядок її складання

Загальні вимоги до фінансової звітності. Принципи формування фінансової звітності. Методика складання балансу. Методика складання звіту про фінансові результати. Методика складання звітів про рух грошових коштів. Методика складання звіту про власний капітал.

Орієнтовні запитання для атестаційного екзамену

Запитання другого рівня складності

Запитання для надання розгорнутої теоретичної відповіді

1. У чому полягає сутність фінансового обліку? Яке місце він посідає в системі господарського обліку підприємств транспорту.
2. З яких елементів складається модель господарської діяльності транспортного підприємства?
3. Що розуміється під фінансовою звітністю та хто виступає її основним користувачем?

4. Як відображаються господарські операції на рахунках транспортних підприємств?
5. У чому полягає регулювання фінансового обліку з боку держави?
6. Які особливості організації фінансового обліку на підприємствах різних форм власності?
7. У чому полягає сутність необоротних активів? Як вони класифікуються та оцінюються на підприємстві?
8. Які існують шляхи надходження необоротних активів на підприємство? В чому особливість їх відображення в фінансовому обліку?
9. Витрати на утримання необоротних активів: на які види поділяються та як відображаються в обліку?
10. Які методи нарахування амортизації рекомендується використовувати щодо транспортних засобів?
11. Які можливі причини та шляхи вибуття необоротних активів? В чому особливість їх відображення в фінансовому обліку?
12. У чому полягає сутність запасів? Як вони класифікуються та оцінюються на підприємстві?
13. Як відображається в фінансовому обліку операція з придбання паливно-мастильних матеріалів шляхом безготівкового розрахунку?
14. Як відображається в фінансовому обліку операція з придбання паливно-мастильних матеріалів шляхом готівкового розрахунку через підзвітну особу?
15. Як відображаються в фінансовому обліку операції з придбання автомобільних шин та акумуляторів?
16. Що таке норма витрат пального? Як вона застосовується при списання паливно-мастильних матеріалів? На яких рахунках в обліку відображається дана операція?
17. Що таке експлуатаційна норма середнього ресурсу пневматичних шин колісних транспортних засобів? Як вона застосовується при списанні автомобільних шин зі складу підприємства? На яких рахунках в обліку відображається дана операція?
18. Які особливості нарахування та списання транспортно-заготівельних витрат у фінансовому обліку підприємств транспорту?
19. За допомогою яких інструментів здійснюється регулювання оплати праці водіїв на підприємствах транспорту?
20. У чому полягає сутність та структура фонду оплати праці водіїв? Як розраховується та відображається в обліку заробітна плата водіїв до виплати?
21. Який порядок нарахування та відображення в обліку лікарняних? В продовж якого терміну здійснюється їх виплата?
22. Який порядок нарахування та відображення в обліку щорічної відпустки? Що таке резерв відпустки? Як його розрахувати?
23. Який економічний зміст і класифікація витрат підприємства? Як вони відображаються в обліку?
24. Який порядок розрахунку тарифів на підприємствах транспорту?

25. Як розраховуються і відображаються в обліку транспортного підприємства доходи від здійснення погодинних транспортних послуг?
26. Як розраховуються і відображаються в обліку транспортного підприємства доходи від здійснення відрядних транспортних послуг?
27. У чому сутність фінансового результату? Який порядок його виявлення на підприємствах транспорту?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Податковий Кодекс України. – Закон України [Чинний від 2010-12-02] / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2010. – 591 с. (Бібліотека офіційних видань).
2. Національні стандарти бухгалтерського обліку. Частина 1. П(С)БО 1-25. Основи бухобліку // Все про бухгалтерський облік. – 2011. – № 10. – 25 с.
3. Білова Н. Порядок відображення безпроцентної позики в податковому та бухгалтерському обліку / Н. Білова // Податки та бухгалтерський облік. – 2011. – № 51. – 45 с.
4. Бородкін О. Фінансовий облік : збірн. завд. для спец. «Облік і аудит» / О. Бородкін. – Житомир : Рута, 2012 – 688 с.
5. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні : навчально-практичний посібник / під ред. С.Ф. Голова. – Дніпропетровськ : ТОВ «Баланс-Клуб», 2011. – 832 с.
6. Бухгалтерський облік : посібник з виконання практичних завдань / за ред. І.І. Сахарцевої. – К. : Кондор, 2013. – 349 с.
7. Бухгалтерський фінансовий облік : теорія та практика : навч.-практ. посіб. / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна, В.І. Кисла. – К. : ЦУЛ, 2010. – 536 с.
8. Голова С.Ф. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами : приклади та коментарі : практичний посібник / С.Ф. Голова, В.М. Костюченко – К. : Лібра, 2011. – 840 с.
9. Сук Л. Вивчення фінансового обліку у ВНЗ / Л. Сук, П. Сук // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – № 3. – 59 с.
10. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник / Н.М. Ткаченко. – 5-е вид., доп. і перероб. – К. : Алерта, 2011. – 976 с.

7. ДИСЦИПЛІНА «ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»

Теоретичні основи фінансового аналізу

Зміст та основні завдання фінансового аналізу. Фінансова діяльність підприємства в системі функціональних завдань фінансового менеджменту. Організація фінансової діяльності підприємств.

Поняття фінансового аналізу. Класифікація методів економічного аналізу. Інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства. Категорії фінансового аналізу.

Типи і моделі фінансового аналізу. Аналітичні коефіцієнти фінансового аналізу.

Оцінка фінансового стану підприємства.

Метод оцінки і прогнозування фінансового стану підприємства на основі його бухгалтерської звітності.

Загальна оцінка фінансового стану підприємства

Сутність і етапи аналізу фінансового стану підприємства. Показники, що характеризують фінансовий стан підприємства.

Оцінка фінансового стану підприємства за допомогою обчислення системи економічних показників (експрес-аналіз).

Основні показники оцінки фінансового стану підприємства та їх групи.

Показники рентабельності, платоспроможності, ліквідності, забезпеченості запасів і витрат власними та позиченими коштами та фінансової стійкості.

Аналіз фінансової стійкості підприємства

Сутність фінансової стійкості підприємства. Поточна фінансова стійкість підприємства її визначення і типи.

Показники оцінки фінансової стійкості підприємства: коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат джерелами коштів; надлишок (чи нестача) засобів для формування запасів і витрат; запас стійкості фінансового стану (у днях); надлишок (чи нестача) засобів на 1 тис. грн. запасів. Дослідження фінансової стійкості підприємства на основі побудови балансу неплатоспроможності. Класифікація типів фінансової стійкості підприємства.

Джерела формування запасів і витрат. Показники оцінки фінансової стійкості підприємства. Складання агрегованого балансу підприємства.

Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

Аналіз ліквідності балансу підприємства та визначення її за допомогою коефіцієнтів. Коефіцієнт поточної ліквідності.

Аналіз змін у складі коштів і джерел їх утворення. Коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт покриття запасів, розрахунок індексу ліквідності.

Аналіз платоспроможності підприємства. Ознаки платоспроможності підприємства та етапи його аналізу. Коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт забезпеченості власними коштами.

Аналіз грошових потоків підприємства

Аналіз руху грошових коштів. Управління грошовими потоками, етапи, логіка та методика такого аналізу.

Модель Баумоля. Модель Міллера-Ора.

Аналіз кредитоспроможності підприємства

Сутність кредитоспроможності та необхідність її оцінювання. Види кредиту та надання кредиту. Можливості та умови кредитування. Кредитоспроможність.

Оцінювання кредитоспроможності позичальника. Методика оцінювання фінансового стану для отримання кредиту. Етапи оцінювання фінансового стану позичальника.

Система показників, що характеризують фінансовий стан позичальника та методика їх оцінювання.

Визначення класу позичальника. Порядок визначення інтегрованого показника фінансового стану підприємства.

Аналіз ефективності використання капіталу

Ціна капіталу. Базова концепція капіталу підприємства. Формування статутного капіталу.

Ціна основних джерел капіталу. Елементи позикового капіталу підприємства. Визначення розміру дивідендів та алгоритм його розрахунку.

Зважена ціна капіталу та її розрахунок. Розрахунок показника доходу до розподілу капіталу підприємства.

Гранична ціна капіталу. Розрахунок ціни капіталу на основі прогнозних значень витрат.

Оцінювання виробничо-фінансового левериджу

Сутність левериджу і його роль у фінансовому аналізі. Види левериджу: виробничий леверидж, фінансовий леверидж та виробничо-фінансовий леверидж. Аналіз взаємозв'язку доходу та левериджу. Кількісна оцінка рівня левериджу.

Оцінка і прогнозування левериджу. Аналіз фінансового левериджу. Метод «мертвої точки».

Економічний зміст показника виробничого левериджу. Оцінка і прогнозування виробничого левериджу.

Економічний зміст фінансового левериджу. Категорії та рівні фінансового левериджу. Оцінка і прогнозування фінансового левериджу.

Основи теорії структури капіталу. Показники фінансового ризику.

Аналіз ділової активності та ділової привабливості підприємства

Поняття та сутність ділової активності підприємства. Елементи фінансових ресурсів. Оцінка ділової активності підприємства. Темпи приросту. Формування фінансових ресурсів підприємства від господарської діяльності та їх використання. Показників оцінки внутрішньої ділової активності підприємства. Параметрами та рівень ділової активності підприємства.

Аналіз і оцінка ділової активності підприємства за показниками економічного зростання. Функції прибутку. Чистий прибуток. Показники вартісної оцінки та ділової активності підприємства. Аналіз динаміки обсягу господарювання. Оцінка використання майнових ресурсів підприємства.

Аналіз і оцінка ділової активності персоналу підприємства. Формування ділової активності персоналу підприємства. Оцінка кваліфікації персоналу. Оцінка забезпеченості підприємства трудовими ресурсами. Показники розрахунку аналізу робочого часу персоналу. Показник трудомісткості. Аналіз,

динаміка та рівень продуктивності праці і трудомісткості господарської діяльності.

Аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств

Визначення незадовільної структури балансу підприємства. Система управління фінансами підприємства. Банкрутство підприємства. Аналіз і оцінка структури балансу підприємства. Коефіцієнти поточної ліквідності та забезпеченості власними коштами.

Джерела інформації та методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства. Економічні показники поточної платоспроможності та неплатоспроможності. Коефіцієнт покриття. Навмисне банкрутство. Коефіцієнт Бівера.

Аналіз і оцінка реальних можливостей відновлення платоспроможності підприємства. Основні показники задовільної та незадовільної структури балансу. Коефіцієнт втрати платоспроможності. Критерії прогнозування потенційного банкрутства. Фундаментальну діагностику банкрутства. Розробка системи фінансових планів.

Аналіз зв'язку неплатоспроможності підприємства із заборгованістю держави перед ним.

Методи прогнозування можливого банкрутства підприємства. Зарубіжні моделі прогнозування ймовірності банкрутства підприємства.

Орієнтовні запитання для атестаційного екзамену

Запитання першого рівня складності

1. Майно підприємства формується з...
2. Коефіцієнт мобільності активів – це...
3. Що належить до оборотного капіталу?
4. Відношення обсягу виробленої продукції до середньорічної вартості основних виробничих фондів – це показник...
5. Баланс підприємства буде абсолютно ліквідним за умови, якщо...
6. Фінансовий стан підприємства вважається «добрим» за умови...
7. До зовнішніх факторів, що створюють передумови виникнення кризи на підприємстві, належать...
8. Який показник розраховується під час аналізу можливості банкрутства підприємства, якщо структура балансу є незадовільною?
9. Рівень фінансового левериджу вимірюється відношенням...
10. Тривалість операційного циклу – це...
11. Основним завданням аналізу фінансової стійкості є...
12. «Золоте правило розвитку підприємства» має вигляд...
13. Ознаками «доброго» балансу щодо підвищення ефективності діяльності підприємства можна вважати ситуацію, за якої...
14. Стан фінансових ресурсів, їх формування та використання, який відповідає вимогам ринку, забезпечує економічне зростання підприємства, його платоспроможність та кредитоспроможність в умовах допустимого рівня ризику, – це...

15. Що лежить в основі вертикального аналізу?

Запитання другого рівня складності

Запитання для надання розгорнутої теоретичної відповіді

1. Сутність фінансового аналізу.
2. Предмет і об'єкти фінансового аналізу.
3. Види фінансового аналізу.
4. Методи фінансового аналізу.
5. Суб'єкти і користувачі фінансового аналізу.
6. Організація фінансового аналізу.
7. Методичне забезпечення фінансового аналізу.
8. Зміст і поняття фінансової звітності.
9. Основні джерела інформації фінансового стану підприємства.
10. Вимоги до інформації фінансового аналізу.
11. Етапи попереднього аналізу фінансового стану підприємства.
12. Класифікація показників попередньої оцінки фінансового стану підприємства.
13. Аналіз показників попередньої оцінки фінансового стану підприємства.
14. Етапи аналізу майна підприємства.
15. Аналіз структури і динаміки майна підприємства.
16. Основні показники оцінки майнового стану підприємства.
17. Аналіз складу і динаміки необоротних коштів підприємства.
18. Аналіз складу і динаміки необоротних коштів підприємства.
19. Аналіз джерел майна підприємства.
20. Аналіз ефективності використання майна підприємства.
21. Економічна сутність оборотних активів підприємства.
22. Аналіз стану і використання оборотних коштів підприємства.
23. Поняття ліквідності підприємства.
24. Аналіз ліквідності підприємства.
25. Аналіз платоспроможності підприємства.
26. Склад джерел формування капіталу підприємства.
27. Аналіз структури і динаміки джерел капіталу підприємству.
28. Аналіз стану і ефективності формування джерел капіталу підприємства.
29. Економічна суть грошових потоків підприємства.
30. Аналіз структури і динаміки грошових потоків.
31. Аналіз ефективності формування грошових потоків.
32. Поняття фінансової стійкості підприємства.
33. Аналіз і оцінка стійкості фінансового стану підприємства.
34. Показники оцінки фінансової стійкості підприємства.
35. Сутність кредитоспроможності підприємства.
36. Оцінювання кредитоспроможності позичальника.
37. Методика оцінки показників, що характеризують фінансовий стан позичальника.
38. Поняття ділової активності підприємства.

39. Аналіз і оцінка ділової активності підприємства.
40. Показники прибутковості та рентабельності підприємства.
41. Аналіз рівня рентабельності виробництва.
42. Рейтингова оцінка фінансового стану підприємства.
43. Вибір критеріїв рейтингової оцінки фінансового стану.
44. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства.
45. Аналіз і оцінка реальних можливостей відновлення платоспроможності підприємства.
46. Аналіз показників банкрутства підприємства.
47. Аналіз зв'язку неплатоспроможності підприємства із заборгованістю держави перед ним.
48. Методи прогнозування можливого банкрутства підприємства.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про внесення змін до ст. 20 Закону України «Про підприємства України» від 21.09.2000 р.
2. Закон України «Про державну підтримку малого підприємництва» від 19 жовтня 2000 р.
3. Закон України «Про національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні» від 21 грудня 2000 р.
4. Бланк І.А. Управління фінансовою стабілізацією підприємства. – К. : Ніка-Центр, Ельга, 2013. – 496 с.
5. Бланк І.О., Ситник Г.В. Управління фінансами підприємств і об'єднань : навч. посіб. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 183 с.
6. Данилов О.Д. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях : навч. посібник / О.Д.Данілов, Т.В. Паєнтко. – К. : КНТ, 2009. – 272 с. – ISBN 978-966-373-509-2.
7. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і планування : навч. пос. – К. : Центр навчальної літератури, 2016. – 224 с.
8. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є., Кургузова В.М. Фінанси. Практикум. – Дніпропетровськ : Вид-во ДУЕП, 2006. – 52 с.
9. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий менеджмент : підручник. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 520 с.
10. Фінансова діяльність підприємства : підручник / О.М. Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов, К.Я. Петрова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Либідь, 2013. – 384 с. – ISBN 966-06-0239-1.



КРИТЕРІЇ

**оцінювання досягнення результатів навчання
на атестаційному екзамені за освітньо-професійною програмою
«Облік і оподаткування»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»**

Структура оцінки атестаційного екзамену

Оцінка *атестаційного екзамену* (за шкалою від 0 до 100 балів) складається із суми балів, виставлених атестаційною комісією в результаті перевірки письмової роботи, виконаної студентом під час атестаційного екзамену, за відповіді студента на кожне з 14 запитань білета атестаційного екзамену.

Порядок оцінювання досягнення результатів навчання

Оцінку атестаційного екзамену визначають у такому порядку:

- 1) виставляють бали за відповіді на кожне запитання білета атестаційного екзамену виходячи із наведених нижче критеріїв оцінювання відповідей;
- 2) обчислюють оцінку атестаційного екзамену за формулою:

$$O = \sum_{i=1}^{14} B_i,$$

де B_i – кількість балів за відповідь на i -е запитання.

Відповіді у чернетці не перевіряють та до уваги не беруть.

Критерії оцінювання відповідей на запитання

Відповідь на кожне запитання першого рівня складності (запитання з 1-го по 10-е, які передбачають вибір студентом відповіді із наведених у білеті 3 варіантів відповіді, із яких тільки один правильний) може бути оцінена у 2 бали (якщо вибрано правильну відповідь) або 0 балів (якщо вибрано неправильну відповідь із запропонованих у білеті варіантів відповіді, або вибрано більше одного варіанта відповіді, або відповідь не надано).

Відповідь на кожне запитання другого рівня складності (запитання з 11-го по 14-е, які передбачають надання студентом розгорнутої теоретичної відповіді) може бути оцінена балами від 0 до 20.

Відповідь на запитання другого рівня складності оцінюють виходячи із наведених у таблиці характеристик відповіді.

Кількість балів	Характеристика відповіді
16–20	<p>Повна, наведена у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про всебічні, систематизовані та глибокі знання матеріалу навчальної дисципліни; демонструє здатність студента вільно оперувати здобутими знаннями: диференціювати та інтегрувати їх, відтворювати та аналізувати отриману інформацію, робити обґрунтовані висновки та узагальнення, виявляти й відстоювати власну позицію, переконливо висловлювати думку та чітко формулювати відповідь.</p> <p>Як правило, таку оцінку отримує студент, який відповів на запитання не менше ніж на 90 %.</p> <p>Відповідь оцінюють у 20 балів тільки за умови надання вичерпної відповіді на запитання.</p>
11–15	<p>Досить повна, без суттєвих неточностей, наведена у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про ґрунтовні та систематизовані знання матеріалу навчальної дисципліни; демонструє здатність студента впевнено оперувати здобутими знаннями: відтворювати та аналізувати отриману інформацію, пояснювати основні закономірності, робити висновки, чітко висловлювати думку та формулювати відповідь.</p> <p>Як правило, таку оцінку отримує студент, який відповів на запитання на 70–90 %.</p>
6–10	<p>Не зовсім повна, із неточностями та окремими незначними помилками, наведена в основному у правильній послідовності відповідь, яка свідчить про задовільні знання матеріалу навчальної дисципліни, демонструє здатність студента відтворювати основний матеріал навчальної дисципліни відповідно до поставленого запитання.</p> <p>Як правило, таку оцінку отримує студент, який відповів на запитання на 50–70 %.</p>
1–5	<p>Фрагментарна, із суттєвими неточностями та принциповими помилками відповідь, яка свідчить про неповноту знань основного матеріалу навчальної дисципліни, демонструє наявність у студента утруднень при відтворенні інформації відповідно до поставленого запитання.</p> <p>Як правило, таку оцінку отримує студент, який відповів на запитання менше ніж на 50 %.</p>

0	Відповідь не надано або надана відповідь не відповідає поставленому запитанню.
---	--

Оцінка атестаційного екзамену від 0 до 59 балів вважається незадовільною.

Завідувач кафедри
фінансів, обліку і аудиту
д-р екон. наук, професор



Антоніна БАЗИЛЮК

ДОДАТОК А
ФОРМА БІЛЕТА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
 НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

Освітня програма «Облік і оподаткування»

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор
з навчальної роботи

Завідувач кафедри
фінансів, обліку і аудиту

Білет № ____

Запитання I рівня складності

Запитання та варіанти відповідей	Позначення студентом вибраної відповіді
1. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
2. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
3. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
4. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
5. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	

6. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
7. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
8. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
9. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
10. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	

Запитання II рівня складності

11. Текст запитання

12. Текст запитання

13. Текст запитання

14. Текст запитання

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри фінансів, обліку і аудиту.
Протокол № 8 від 21 квітня 2022 року.

Розглянуто та схвалено на засіданні Вченої Ради факультету менеджменту, логістики та туризму.
Протокол № 7 від 27 квітня 2022 року.

Розглянуто та схвалено на засіданні Науково-методичної ради Національного транспортного університету.
Протокол № 29 від 29 квітня 2022 року.